

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/48/2018
Identifikačné číslo spisu: 8017200569
Dátum vydania rozhodnutia: 30.01.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8017200569.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci sťažovateľky (predtým žalobkyne): E. I. S., bytom Č. XX, H., zastúpenej: Advokátska kancelária Kohútová Bérešová, so sídlom Štefánikova 47, Bratislava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom ul. 29. augusta 10, Bratislava o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 824-3/2017-BA zo dňa 07.06.2017, v spojitosti s prvostupňovým rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Prešov, č. k. 25702-1/2016-PO zo dňa 24.10.2016, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove, č. k. 7Sa/11/2017- 43 zo dňa 25. októbra 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove, č. k. 7Sa/11/2017-43 zo dňa 25. októbra 2017, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove, uznesením č. k. 7Sa/11/2017-43 zo dňa 25. októbra 2017, odmietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 824-3/2017-BA zo dňa 07.06.2017, v spojitosti s prvostupňovým rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Prešov, č. k. 25702-1/2016-PO zo dňa 24.10.2016.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobou napadnuté rozhodnutie žalovanej bolo žalobkyni doručované dňa 12. 06. 2017. Po neúspešnom pokuse jej bolo opätovne doručované dňa 13. 06. 2017 a v tento deň bola zásielka uložená na pošte. Žalobkyňa prevzala rozhodnutie až dňa 19. 06. 2017. Napadnuté rozhodnutie bolo žalobkyni doručované zákonným spôsobom podľa § 212 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z., pričom rozhodnutie uložené na pošte sa považovalo za doručené 3. dňom od jeho uloženia, teda 16. 06. 2017. Lehota na podanie žaloby uplynula dňa 16. 08. 2017, pričom žalobkyňa podala žalobu elektronicky bez zaručeného elektronického podpisu dňa 18. 08.2017, doplneného písomným originálom dňa 22. 08. 2017.

3. Správny súd oneskorene podanú žalobu, podľa § 98 ods. 1 písm. d) SSP odmietol a rozhodol o trovách konania podľa § 170 písm. a) SSP.

4. Proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove podala žalobkyňa dňa 11. 12. 2017 kasačnú sťažnosť podľa § 440 ods. 1 písm. f) a j) SSP.

5. Správne mu súdu vyčítala, že v uznesení nedostatočne skúmal a neodôvodnil, na základe akých podkladov a dôkazov dospel k vyslovenému záveru o naplnení splnenia podmienok náhradného doručenia podľa § 212 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o sociálnom poistení). Súd sa nezaoberal skúmaním naplnenia podmienok náhradného doručenia písomnosti, zo zákona doručovanej do vlastných rúk adresáta. Poukázala na ustanovenie § 212 ods. 4 zákona o sociálnom poistení a uviedla, že krajský súd náležite neodôvodnil, prečo považuje napadnuté druhostupňové rozhodnutie žalovaného za riadne doručené. Žalovaný je zaťažený dôkazným bremenom tvrdenia a preukázania, že pri doručovaní svojho rozhodnutia do vlastných rúk adresáta, splnil všetky zákonné náležitosti a postupoval podľa zákona. Skutočnosť, že doručovanie bolo vykonávané prostredníctvom tretieho subjektu a nie priamo žalovaným, nemá k zákonnej povinnosti právnu relevanciu. V danom prípade neboli splnené podmienky pre riadne doručenie formou náhradného doručenia. Listina bola doručovaná dňa 13. 06. 2016 bez zastihnutia adresáta s tým, že doručovateľ nechal v stránke oznámenie o uložení zásielky na pošte v lehote 7 dní odo dňa prvého, jediného pokusu o doručenie. Nebola splnená podmienka opakovaného pokusu o doručenie ani zanechanie oznámenia o opätovnom doručovaní. Adresátka sa v mieste doručovania písomnosti nezdržovala, pretože bola odcestovaná mimo trvalého bydliska, o čom bol poštový doručovateľ oboznámený. V danom prípade nebola splnená podmienka o upovedomení adresáta o opakovanom doručení a nebol vykonaný ani druhý pokus o doručenie písomnosti. Písomnosť teda nebola uložená na pošte až po druhom márnom pokuse o jej doručenie. Sťažovateľka namietala aj nespĺnenie ďalšej podmienky pre doručenie, a to nevyzdvihnutie si písomnosti do troch dní od jej uloženia na pošte.

6. Sťažovateľka ďalej poukázala na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II.ÚS 65/2010 zo dňa 27. októbra 2010, v ktorom vyjadril právny názor k otázke fikcie doručenia. Na jeho základe možno usúdiť, že doručenie rozhodnutia žalovaného náhradným spôsobom podľa § 212 ods. 4 zákona o sociálnom poistení nenastalo. Druhostupňové rozhodnutie žalovanej bolo doručené prevzatím na pošte, dňa 19. 06. 2017 a od tohto dátumu je nutné počítať začiatok plynutia lehoty na podanie správnej žaloby. Táto bola podaná dňa 18. 08. 2017, teda v zákonom určenej lehote a nebol dôvod ju odmietnuť. Krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva, keď odmietol žalobu ako oneskorene podanú a nerozhodoval vo veci meritórne. V danom prípade sa adresát o uložení písomnosti dozvedel a zásielku si vyzdvihol v odbernej lehote určenej doručovateľom písomností, preto nebolo možné použiť fikciu doručenia.

7. Sťažovateľka poukázala aj na znenie § 212 ods. 7 zákona o sociálnom poistení na podporu svojho právneho názoru a navrhla, aby kasačný súd uznesenie Krajského súdu v Prešove zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, prípadne, aby rozhodnutie Krajského súdu zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie.

8. Žalovaná vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti poukázala na znenie § 212 ods. 4 zákona o sociálnom poistení a uviedla, že zákonná lehota na podanie správnej žaloby uplynula dňa 16.08.2017. Poukázala na znenie uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6Cdo/109/2011 zo dňa 23. 6. 2011, z ktorého vyplýva, že pri doručovaní poštou sa miesto, deň a spôsob doručenia preukazuje doručenkou, ktorú pošta vracia späť odosielateľovi. Údaje uvedené na doručenke sa považujú za pravdivé, ak nie je dokázaný opak. Na doručenke listovej obálky, ktorou bolo žalobkyni zaslané rozhodnutie žalovaného, boli uvedené všetky potrebné údaje na to, aby sa zásielka považovala za doručenú podľa § 212 ods. 4 zákona. Sociálna poisťovňa pri aplikácii náhradného doručenia vychádza z doručenky a nezodpovedá za dodržanie zákonného postupu pri doručovaní zásielky určenej do vlastných rúk s poznámkou „ opakované doručenie " zo strany doručovateľa a nenesie následky za spôsob

upovedomenia adresáta o tom, že doručovateľ písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Oneskorene podaná správna žaloba je úkonom, ktorý nie je spôsobilý vyvolať právne účinky a nemá preto schopnosť vyvolať preskúmanie zákonnosti a postupu rozhodnutia, voči ktorému smeruje.

9. Žalovaná navrhla, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove ako nedôvodnú zamietol.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a dospel jednomyselne k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

11. Podľa ust. § 172 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., na konanie vo veciach sociálneho poistenia sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní. Všeobecný predpis o správnom konaní sa nevzťahuje ani na konanie vo veciach starobného dôchodkového sporenia v rozsahu upravenom týmto zákonom.

12. Podľa § 212 ods. 1, 3, 4 a 7 cit. zákona, rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia, ak tento zákon neustanovuje inak. Deň doručenia rozhodnutia je deň jeho oznámenia. Rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia do vlastných rúk alebo poštou ako doporučená zásielka s doručenkou a poznámkou "do vlastných rúk". Do vlastných rúk sa doručujú rozhodnutia

- a) o nepriznaní dávky, odňatí dávky, znížení dávky alebo o zastavení výplaty dávky,
- b) o uložení povinnosti vrátiť neprávom vyplatené sumy na dávke,
- c) o poistnom, o príspevku na starobné dôchodkové sporenie, o uložení pokuty a penále,
- d) o prerušení konania,
- e) o zastavení konania.

Ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Rozhodnutie je doručené, len čo ho účastník konania prevezme, len čo pošta doporučenú zásielku vrátila ako nedoručiteľnú alebo ak doručenie rozhodnutia bolo zmarené konaním alebo opomenutím účastníka konania. Účinky doručenia rozhodnutia nastanú aj vtedy, ak účastník konania odmietol rozhodnutie prijať.

13. Podľa § 181 ods. 1 a 4 SSP, fyzická osoba alebo právnická osoba musí správnu žalobu podať v lehote dvoch mesiacov od oznámenia rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy, proti ktorému smeruje, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak. Zmeškanie lehoty podľa odsekov 1 až 3 nemožno odpustiť.

14. Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide. Zásadnou právnou otázkou v konaní je vzájomný vzťah ustanovenia o doručovaní písomnosti do vlastných rúk (reálne prevzatie zásielky adresátom) podľa § 212 ods. 7 zákona o sociálnom poistení k ustanoveniu o náhradnom doručení zásielky (fikcia doručenia) § 212 ods. 4 zákona o sociálnom poistení.

15. Zákon č. 461/2003 Z. z. vo svojom ustanovení § 212 ods. 4 upravil spôsob doručovania zásielky adresátovi, ktorý nebol zastihnutý zhodne, ako je tomu v stanovení § 24 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok). Predpokladom postupu podľa tohto ustanovenia je podmienka, aby sa adresát písomnosti v mieste doručenia zdržiaval. Právna prax nepovažuje za zdržovanie sa v mieste kam je adresovaná písomnosť prípady, ak je adresát na inom mieste v čase dovolenky, je na

dlhšej služobnej ceste, je hospitalizovaný a podobne. Zdržiavaním sa adresáta v mieste doručenia treba rozumieť prípad, ak sa v čase doručenia zásielky zdržuje v mieste svojho bydliska a má možnosť oboznámiť sa s oznámeniami doručovateľa, urobenými podľa § 212 ods. 4 zákona č. 461/ 2003 Z.z.

16. V danej veci sťažovateľka namietala, že sa v čase doručovania nezdržiavala na doručovacej adrese ale bola odcestovaná mimo obce, o čom bol poštový doručovateľ oboznámený. Argumentovala aj tým, že po vykonaní prvého pokusu o doručovanie dňa 12. 06. 2016, jej nebolo zanechané oznámenie, v ktorý deň a hodinu jej bude zásielka opätovne doručovaná a nebolo realizované žiadne opakované doručovanie.

17. Kasačný súd z obsahu administratívneho spisu zistil, že sa v ňom nachádza originál doručanky, ktorý je opatrený dátumovou pečiatkou, podľa ktorej bol prvý pokus o doručenie neúspešne realizovaný dňa 12. júna 2017 a opakované doručovanie bolo zhodné s dňom uloženia zásielky dňa 13. júna 2017. Z predmetného dokladu nemožno ustáliť, či boli v danom prípade splnené všetky podmienky pre aplikáciu fikcie doručenia. Na predmetnom doklade sa nenachádza žiaden podpis doručovateľa, ktorým by potvrdzoval realizáciu úkonov vyplývajúcich z údajov predtlačených na doručenke.

18. V správnom súdnom konaní poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej alebo právnickej osoby v oblasti verejnej správy. Konanie pred správnym súdom má poskytovať záruku ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania. Z uvedených zásad správneho konania vyplýva, že je povinnosťou správneho súdu skúmať všetky podmienky správneho konania tak, aby bola súčasne zachovaná ochrana práv účastníkov konania, vrátane prístupu k súdu.

19. V danom prípade, podľa názoru kasačného súdu, nebolo možné prijať záver o správnosti a zákonnosti postupu Krajského súdu v Prešove, ktorý žalobu odmietol z dôvodu jej oneskoreného podania. Bez preskúmania vecných námietok vznesených sťažovateľkou o nesplnení podmienok pre aplikáciu fikcie doručenia rozhodnutia žalovaného, t. j. preverenia, či sa sťažovateľka zdržiavala na adrese doručovania, či bolo realizované opakované doručovanie pri dodržaní stanoveného postupu, (aj s prihliadnutím na nález sp. zn. II.ÚS 65/2010-49), nebolo možné prisvedčiť vyjadrenému právnemu názoru krajského súdu.

20. Na základe uvedených dôvodov dospel kasačný súd k názoru, že kasačná sťažnosť je dôvodná, a preto uznesenie Krajského súdu v Prešove, č. k. 7Sa/11/2017-43 zo dňa 25. októbra 2017, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 462 ods. 1 SSP.

21. Krajský súd v ďalšom konaní rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania (§467 ods. 3 SSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.